

Sag C-784/19**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

22. oktober 2019

Forelæggende ret:

Administrativen sad Varna (Bulgarien)

Afgørelse af:

4. oktober 2019

Sagsøger i hovedsagen:

»TEAM POWER EUROPE« EOOD

Sagsøgt i hovedsagen:

Direktor na Teritorialna direksia na Natsionalna agentsia za prihodite – Varna

Hovedsagens genstand

Søgsmål til prøvelse af administrativ myndigheds afslag på at udstede en attest vedrørende den lovgivning, som omhandler en person, der har lønnet beskæftigelse som arbejdstager i en medlemsstat for en arbejdsgiver, der er etableret der, og af denne er udsendt til en anden medlemsstat for der at have lønnet beskæftigelse for den samme arbejdsgiver.

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Anmodningen om præjudiciel afgørelse er baseret på artikel 267, stk. 1, litra b), i traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde (herefter »TEUF«) og vedrører fortolkningen af artikel 14, stk. 2, i Europa-Parlaments og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (herefter: gennemførelsesforordningen) sammenholdt med artikel 12, stk. 1, i Europa-Parlaments og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af

29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (herefter: grundforordningen).

Præjudicielt spørgsmål

Skal artikel 14, stk. 2, i Europa-Parlaments og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger fortolkes således, at et vikarbureau, for at det kan antages, at det normalt udøver sin virksomhed i den medlemsstat, hvor det er etableret, skal udføre en omfattende del af sin virksomhed med udlejning af midlertidig arbejdskraft for brugervirksomheder, som er etableret i den samme medlemsstat?

Anførte forskrifter og Den Europæiske Unions praksis

Artikel 2, stk. 1, artikel 11, stk. 1, artikel 12, stk. 1, i forordning nr. 883/2004 og artikel 14 i forordning nr. 987/2009 samt Domstolens domme af 17. december 1970, Manpower (C-35/70, EU:C:1970:120) og af 10. februar 2000, FTS (C-202/97), EU:C:2000:75).

Anførte nationale forskrifter

Artikel 51, stk. 1, og artikel 52, stk. 1, i Konstitutsia na Republika Bulgaria (Republikken Bulgariens forfatning), artikel 107r, stk. 1, og artikel 107s, stk. 2, i Kodeks na truda (lov om arbejdsforhold), artikel 4, stk. 1, nr. 1, og artikel 9, stk. 1, i Kodeks za sotsialnoto osiguryavane (lov om social sikring), artikel 2, stk. 1, i Naredba za sluzhebните komandirovki i spetsializatsii v chuzhbina (bekendtgørelse om udsendelse af arbejdstagere og omskoling i udlandet), artikel 88, artikel 90, stk. 2, artikel 91, stk. 1, artikel 92, stk. 1, artikel 95, stk. 1 og artikel 97 i Danachno-osiguriteln protsesualen kodeks (lov om skatteproceduren og den sociale sikringsprocedure).

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Selskabet »TEAM POWER EUROPE« EOOD (herefter: sagsøgeren) blev stiftet i henhold til bulgarsk ret med det formål at udbyde vikararbejde og formidle arbejde i Bulgarien og andre stater. Sagsøgeren er registreret hos det bulgarske Agentsia po zaetostta (Arbejdsformidlingen) som udøvende virksomhed med udbydelse af vikararbejde og er derudover i besiddelse af en tilladelse fra den lokale arbejdsformidling i Düsseldorf under Bundesagentur für Arbeit (arbejdsformidlingen på forbundsstatsplan) til udlejning af midlertidig arbejdskraft.

- 2 Den 8. oktober 2018 indgik sagsøgeren en ansættelsesaftale med en bulgarsk statsborger (herefter: arbejdstageren). Ifølge denne aftale er sagsøgeren forpligtet til at udsende arbejdstageren til Tyskland, hvor han skal arbejde for selskabet »CLW Clausthaler Laser- und Werkstofftechnik GmbH« (herefter: brugervirksomheden) under denne virksomheds ledelse og tilsyn. I henhold til aftalen skal arbejdstagerens pligter i stillingen som »Maschinenbediener – Metalbearbeitung« (»maskinoperatør – metalforarbejdning«) fastlægges af brugervirksomheden i beskrivelsen af arbejdstagerens arbejdsopgaver. Sagsøgeren er forpligtet til at betale arbejdslønnen til arbejdstageren.
- 3 Den 9. maj 2019 anmodede sagsøgeren Teritorialna direksia na Natsionalna agentsia za prihodite (områdedirektoratet for det nationale agentur for indtægter) – Varna om udstedelse af en attest på, at arbejdstageren i udsendelsesperioden er omfattet af bulgarsk lovgivning. I anmodningen anførte sagsøgeren, at ansættelsesforholdet mellem arbejdstageren og sagsøgeren fortsatte i udsendelsesperioden, og at arbejdstageren modtog løn fra sagsøgeren og var social- og sygeforsikret af sagsøgeren.
- 4 Med afgørelse af 30. maj 2019 afslog den ansvarlige administrative myndighed at udstede den ønskede attest med den begrundelse, at de to kumulative betingelser, under hvilke arbejdstageren fortsat kunne være omfattet af den bulgarske sociale sikringsret, ikke var opfyldt, da det direkte organiske bånd mellem arbejdstageren og arbejdsgiveren ikke længere bestod, og da sidstnævnte ikke udøvede sin væsentligste virksomhed i Bulgarien.
- 5 For så vidt angår den første betingelse går den administrative myndighed ud fra, at det direkte organiske bånd mellem arbejdsgiveren og arbejdstageren på trods af sagsøgerens betaling af arbejdslønnen som arbejdsgiver ikke fortsat bestod, da arbejdet ifølge ansættelsesaftalen blev udført for brugervirksomheden og under dennes tilsyn og ledelse, og denne traf bestemmelse om arbejdstagerens pligter. Hvad angår den anden betingelse er den administrative myndighed af den opfattelse, at sagsøgeren ikke udøver væsentlig virksomhed i Bulgarien, da sagsøgeren som et selskab, der er indregistreret i henhold til Zakon za danaka varhu dobavenata stoynost (momsloven), udelukkende indgiver anmeldelse om udførelse af tjenesteydelser med opfyldelsessted i Tyskland, og der ikke foreligger oplysninger om aftaler med medkontrahenter, som udøver virksomhed i Bulgarien.
- 6 Sagsøgeren indgav i den administrative sag klage over den afgørelse, med hvilken det blev afslået at udstede den ønskede attest. Med afgørelse af 11. juni 2019 afviste Direktor na Teritorialna direksia na Natsionalna agentsia za prihodite – Varna (direktøren for områdedirektoratet for det nationale agentur for indtægter – Varna, herefter »sagsøgte«) klagen og opretholdt afslaget.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 7 Sagsøgeren er af den opfattelse, at de to kumulative betingelser for udstedelse af den ønskede attest, er opfyldt i denne sag.
- 8 For så vidt angår den første betingelse har sagsøgeren gjort gældende, at der foreligger en »direkte forbindelse« mellem sagsøgeren og arbejdstageren, da sagsøgeren som arbejdsgiver betaler løn til denne arbejdstager og er berettiget til at bringe ansættelsesforholdet til ophør, hvis der foreligger grunde til opsigelse. Desuden er det ifølge den aftale om udlejning af midlertidig arbejdskraft, der er indgået mellem brugervirksomheden og sagsøgeren, ikke tilladt brugervirksomheden at tilbyde arbejdstageren at udøve anden virksomhed end den kontraktligt aftalte, således at det kun er sagsøgeren, der må bestemme arten af det arbejde, der skal udføres af den nævnte arbejdstager. For så vidt angår den anden betingelse har sagsøgeren gjort gældende, at sagsøgeren udøver sin væsentligste virksomhed i form af ansættelse, udvælgelse og udbydelse af vikarer i Bulgarien, og at opnåelsen af omsætning hidrørende fra forretninger med kunder, der har hjemsted uden for Bulgarien, ikke betyder, at selskabet udøver sin virksomhed i udlandet.
- 9 Sagsøgte har ikke anset nogen af de to nævnte forudsætninger for at være opfyldt for så vidt angår sagsøgeren. Hvad angår den direkte forbindelse mellem sagsøgeren og arbejdstageren har sagsøgte gjort gældende, at forbindelsen er svækket, da sidstnævnte ifølge den ansættelsesaftale, der er indgået mellem sagsøgeren og arbejdstageren, ikke skal udføre noget arbejde for sin arbejdsgiver i Bulgarien. Desuden er aftalen ifølge tysk ret indgået på basis af den tilladelse, der er udstedt af den ansvarlige myndighed i Tyskland, og ikke som følge af sagsøgerens registrering hos arbejdsformidlingen i Bulgarien. For så vidt angår sagsøgerens væsentligste virksomhed i Bulgarien har sagsøgte anført, at sagsøgeren bortset fra de administrative og de ledende medarbejdere ikke har arbejdstagere i Bulgarien, og at samtlige sagsøgerens indtægter stammer fra beskæftigelsesforhold i Tyskland.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 10 Den forelæggende ret anser fortolkningen af gennemførelsesforordningens artikel 14, stk. 2, sammenholdt med grundforordningens artikel 12, stk. 1, for at være nødvendig, for at retssagen mellem parterne kan afgøres.
- 11 Som omhandlet i grundforordningens artikel 12, stk. 1, er en person, som har lønnet beskæftigelse i en medlemsstat for en arbejdsgiver, som er etableret i denne medlemsstat, og som af denne arbejdsgiver udsendes i en anden medlemsstat for der at udføre en lønnet beskæftigelse, fortsat omfattet af den første medlemsstats lovgivning, såfremt to kumulative betingelser er opfyldt, nemlig for det første, at der består et direkte organisk bånd mellem denne person og arbejdsgiveren, og for det andet, at sidstnævnte normalt udøver sin virksomhed i denne medlemsstat.

- 12 For så vidt angår den anden betingelse er det nødvendigt, at arbejdsgiveren i overensstemmelse med gennemførelsesforordningens artikel 14, stk. 2, første punktum, »udøver omfattende virksomhed, der ikke blot er intern forvaltning, i den medlemsstat, hvor vedkommende er etableret, idet der tages hensyn til alle kriterier, der karakteriserer den virksomhed, der udøves af den pågældende virksomhed«, således at man kan antage, at arbejdsgiveren normalt udøver sin virksomhed i denne medlemsstat. I henhold til denne forordnings artikel 14, stk. 2, andet punktum, skal »[d]e relevante kriterier [...] tilpasses hver enkelt arbejdsgivers særlige karakteristika og det reelle indhold af den virksomhed, der udøves«.
- 13 Retspraksis ved Administrativen sad (forvaltningsdomstol) – Varna i henseende til, hvornår den anden betingelse i grundforordningens artikel 12, stk. 1, er opfyldt, er ikke homogen. Tvetydigheden følger af de forskellige fortolkninger af gennemførelsesforordningens artikel 14, stk. 2, navnlig i henseende til spørgsmålet om, på grundlag af hvilke kriterier det skal afgøres, om arbejdsgiveren udøver »omfattende virksomhed« i den medlemsstat, hvor vedkommende er etableret.
- 14 For at kunne bedømme, om den anden betingelse i grundforordningens artikel 12, stk. 1, er opfyldt, skal der tages hensyn til alle kriterier, der karakteriserer arbejdsgiverens virksomhed. Til disse kriterier hører det sted, hvor arbejdsgiveren er etableret, størrelsen af det administrative personale, der henholdsvis arbejder i den medlemsstat, hvor arbejdsgiveren har hjemsted, og i den anden medlemsstat, til hvilken vedkommende har udsendt arbejdstagere, stedet, hvor de udsendte arbejdstagere ansættes, det sted, hvor kontrakterne med brugervirksomhederne indgås, den lovgivning, der finder anvendelse på de arbejdskontrakter, som virksomheden indgår dels med sine arbejdstagere, dels med sine kunder, såvel som den omsætning, der er opnået i en tilstrækkelig relevant periode i den enkelte medlemsstat ([Domstolens] dom af 10.2.2000, FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, præmis 42 og 43).
- 15 Den omstændighed, at de udsendte arbejdstagere udfører arbejdsopgaver for brugervirksomheder, der adskiller sig fra hovedaktiviteten i den virksomhed, som har ansat og udsendt dem, er uden betydning. Det følger heraf, at et vikarbureau normalt udøver sin virksomhed i den medlemsstat, hvor det har sit hjemsted, såfremt det sædvanligvis driver virksomhed af betydeligt omfang på denne stats område (dom af 10.2.2000, FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, præmis 44 og 45).
- 16 Af de nævnte domme fra Domstolen kan dog ikke udledes, om det for at opfylde den anden betingelse i grundforordningens artikel 12, stk. 1, er tilstrækkeligt, såfremt arbejdsgiveren indgår ansættelsesaftaler med de medarbejdere, der udsendes til en anden medlemsstat, i den medlemsstat, hvor vedkommende har sit hjemsted, eller om det er nødvendigt, at der udføres omfattende virksomhed ved udlejning af midlertidig arbejdskraft til brugervirksomheder, som udøver virksomhed i den medlemsstat, hvor arbejdsgiveren er etableret.

- 17 Da sagsøgerens hovedvirksomhed omfatter udbydelse af vikararbejde og formidling af arbejde i Bulgarien og andre stater, synes det af de grunde, der er redegjort for, at være en mulig fortolkning, at det er nødvendigt, at en omfattende del af sagsøgerens aftaler indgås og opfyldes med brugervirksomheder, som udøver virksomhed i Bulgarien, for at det kan antages, at sagsøgeren normalt udøver virksomhed i Bulgarien.
- 18 Den anden mulige fortolkning er, at det, uanset at alle brugervirksomheder er etableret i Tyskland og udøver virksomhed der, og at alle arbejdstagere udsendes for at arbejde for tyske virksomheder, er tilstrækkeligt, at sagsøgeren er registreret i Bulgarien og i denne medlemsstat indgår ansættelsesaftalerne med de udsendte arbejdstagere, for at det kan antages, at vedkommende normalt udøver virksomhed i Bulgarien.

ARBEJDSDOKUMENT